DE UNIELIJST INVASIEVE EXOTEN

LIST OF INVASIVE ALIEN SPECIES OF UNION CONCERN

Anton van Woerkom

In de twee vorige nummers van Litteratura Serpentium is aandacht besteed aan de stand van zaken rond de Positieflijst in Nederland en de CITES-wetgeving. In dit nummer gaan we verder met het onderwerp wetgeving en bekijken nu de Unielijst invasieve exoten.

Wat zijn invasieve exoten?
Door het steeds intensiever worden van het reizen van en naar andere landen over de hele wereld neemt ook het aantal planten en dieren toe dat onbedoeld of met opzet van het ene naar het andere continent wordt meegenomen en die zo terechtkomen in gebieden waar ze niet thuishoren. Voorbeelden zijn allerlei dieren en planten die na een vakantie meeliften in een koffer of via de handel van sierplanten en huisdieren in ons land komen. Meestal kunnen die soorten niet overleven in het gebied waar ze terechtkomen en zijn dan geen probleem. Maar sommige soorten overleven wél en kunnen dan soms een populatie vormen die zich in het gebied gaat voortplanten en dan een gevaar kunnen vormen voor de menselijke gezondheid, of negatieve gevolgen hebben voor de inheemse dieren- en plantensoorten. Op dat moment speek je over invasieve exoten.

European Alien Species Information Network
Costello *et al.* (2022) vermeldt dat er volgens het European Alien Species Information Network (EASIN) in Europa inmiddels meer dan 14.000 introducties van invasieve soorten zijn geregistreerd. Zij behoren tot alle taxonomische groepen, van zoogdieren, reptielen, amfibieën, vissen en ongewervelde dieren tot planten, algen, schimmels, bacteriën en andere microorganismen. Invasieve exoten zijn te vinden op het land, in zoet water, brak water en in de zee en in alle lidstaten van de Europese Unie. Land-

Anton van Woerkom

In the two previous issues of Litteratura Serpentium, attention was paid to the state of affairs regarding the Positive list in the Netherlands and the CITES legislation. In this issue we continue the topic of legislation and now look at the Union list of invasive alien species.

What are Invasive Exotics?
The intensification of travel to and from other countries around the world also increases the number of plants and animals that are accidentally or deliberately taken from one continent to another, ending up in areas where they do not belong. Examples are all kinds of animals and plants that hitch a ride in a suitcase after a holiday or come to our country through the trade of ornamental plants and pets. Usually those species cannot survive in the area where they end up and are then not a problem. However, some species do survive and can sometimes form a population that reproduces in the area and can then pose a threat to human health or have a negative impact on native animal and plant species. At that point, you are talking about invasive exotics.

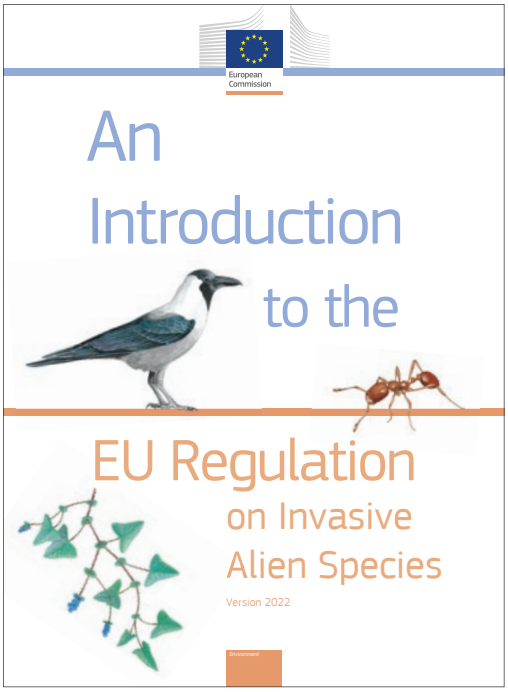
European Alien Species Information Network
Costello *et al.* (2022) reports that more than 14,000 introductions of invasive species have now been recorded in Europe, according to the European Alien Species Information Network (EASIN). They belong to all taxonomic groups, from mammals, reptiles, amphibians, fish and invertebrates to plants, algae, fungi, bacteria and other microorganisms. Invasive exotic species can be found on land, in fresh water, brackish water and in the sea and in all Member States of the European Union. Land plants are by far the most common invasive species and comprise almost half of all invasive spe-

planten zijn veruit de meest voorkomende invasieve soorten en omvatten bijna de helft van alle in Europa aanwezige soorten (6368 soorten), gevolgd door landdieren (4682 soorten). Mariene exoten zijn ook relatief overvloedig, met 1264 aanwezige soorten. Zoetwaterdieren daarentegen zijn in Europa minder talrijk met 641 geregistreerde invasieve soorten.

Hoe wordt het probleem aangepakt?
Volgens de richtlijnen van de Europese Unie moeten invasieve exoten zo snel mogelijk worden uitgeroeid. Dit proces behelst dat individuen al in een zo vroeg mogelijk stadium moeten worden gelokaliseerd en verwijderd, voordat de soort zich kan voortplanten en verspreiden. Als een snelle uitroeiing niet lukt, bijvoorbeeld doordat een soort onopgemerkt bleef en inmiddels een populatie heeft gevormd, dan moet men proberen de aantallen onder een drempel te houden en de populatie in te perken en zo mogelijk op den duur alsnog uit te roeien. Voor de in Nederland aanwezige invasieve exoten is door de NVWA per soort een strategie voor eliminatie en beheer van deze soorten gemaakt. (NVWA, 2016)

Welke reptielen en amfibieën staan er op de Unielijst?
Sinds het aannemen van de Unielijst in 2014 staan de Amerikaanse stierkikker (*Lithobates catesbeianus,* synoniem *Rana catesbeiana*) en de lettersierschildpad (*Trachemys scripta*) op de Unielijst. Bij de derde aanvulling in 2022 zijn de Afrikaanse klauwkikker (*Xenopus laevis*) en de gewone koningsslang (*Lampropeltis getula*) daaraan toegevoegd. Van alle soorten die op de Unielijst staan is een risicobeoordeling gemaakt (NVWA-b), waaronder ook die van de gewone koningsslang (NVWA, 2023).

Waarom staan niet alle invasieve exoten op de lijst?
Een soort wordt pas aan de Unielijst toegevoegd, als daarover een risicobeoordeling is gemaakt die voldoet aan de criteria van de Europese Unie. Bovendien moet er onder de lidstaten een meerderheid zijn om de soort aan de Unielijst toe te voegen. Ook kan een soort

cies present in Europe (6368 species), followed by terrestrial animals (4682 species). Marine exotics are also relatively abundant, with 1264 species present. Freshwater animals, on the other hand, are less numerous in Europe with 641 species recorded.

How is the problem addressed?
According to European Union guidelines, invasive alien species must be eradicated as quickly as possible. This process involves locating and removing individuals as early as possible before the species can reproduce and spread. If a rapid eradication fails, for example because a species has gone unnoticed and has now formed a population, then efforts must be made to keep numbers below a threshold and to limit the population and, if possible, eventually to eradicate it. For the invasive exotic species present in the Netherlands, the NVWA has drawn up a strategy per species for the elimination and management of these species. (NVWA, 2016)

niet op de Unielijst komen, als deze inheems is in een ander land van de Europese Unie. Het blijft echter de verantwoordelijkheid van elke lidstaat om invasieve exoten aan te pakken die op zijn grondgebied zijn aangetroffen, maar nog niet bij de Europese Unie als zorgwekkende soort zijn gemeld. Op basis van risicobeoordelingen kunnen dus steeds nieuwe soorten worden toegevoegd of zelfs ook van de lijst worden afgehaald als EU-regulering geen voordelen meer biedt.

Mijn dier is een invasieve exoot
Als je er achter komt dat je een dier hebt dat op de Unielijst met invasie exoten staat, dan is het belangrijk dat je kunt aantonen dat je het dier al had, vóórdat het op de Unielijst werd gezet. Dat kan onder andere met een aankoopbewijs, een overdrachtsverklaring of met foto's waar een datum op staat. Dan mag je het dier gewoon houden tot het dood gaat. Je mag er echter niet mee kweken, het verkopen of weggeven en uiteraard ook niet vrijlaten in de natuur. Kan je dat niet aantonen, dan zal je het naar een opvangcentrum voor invasieve exoten moeten brengen. Daarvan zijn er een aantal in Nederland (RVO-a).

Mijn plant of dier is een invasieve exoot Wat moet ik doen?

My plant or animal is an invasive alien species. What should I do?

Which reptiles and amphibians are on the Union list?
Since the adoption of the Union List in 2014, the American bullfrog (*Lithobates catesbeianus*, synonym *Rana catesbeiana*) and the pond slider (*Trachemys scripta*) are on the Union List. With the third addition in 2022, the African clawed frog (*Xenopus laevis*) and the smooth king snake (*Lampropeltis getula*) have been added. A risk assessment has been made of all species on the Union list (NVWA-b), including that of the common king snake (NVWA, 2023).

Why are not all invasive exotics on the list?
A species is only added to the Union list if a risk assessment has been made that meets the criteria of the European Union. In addition, there must be a majority among Member States to add the species to the Union list. Also, a species cannot be included in the Union list if it is native to another country of the European Union. However, it remains the responsibility of each Member State to deal with invasive alien species found on its territory but not yet reported to the European Union as a species of concern. Based on risk assessments, new species can therefore be added all the time or even removed from the list if EU regulation no longer offers benefits.

My animal is an invasive exotic
If you find out that you have an animal that is on the Union list of invasive alien species, it is important that you can prove that you already had the animal before it was put on the Union list. This can be done with a proof of purchase, a transfer statement or with photos with a date. Then you can just keep the animal until it dies. However, you may not breed with it, sell it or give it away and, of course, also not release it in nature. If you cannot prove this, you will have to take it to a shelter for invasive exotics. There are a number of these in the Netherlands (RVO-a).

Transitional arrangement
As soon as an animal species is placed on the Union list, a transitional arrangement of one

Overgangsregeling
Zodra een diersoort op de Unielijst komt, geldt er een overgangsregeling van een jaar, waarin een dierenhandelaar of kweker zijn voorraad nog mag verkopen. Wanneer je als liefhebber niet meer voor een dier kunt zorgen, dan mag je het zonder er een vergoeding voor te ontvangen nog overdragen aan een houder die er wél voor kan zorgen. Geef in dat geval ook je administratie aan de nieuwe houder, zodat deze kan bewijzen dat hij het dier legaal houdt. Als je een dier na het eerste jaar niet meer kunt houden, dan zal je het naar een opvangcentrum moeten brengen, of het laten afmaken door een dierenarts.

year applies, during which an animal trader or breeder may still sell his stock. If you, as an enthusiast, can no longer care for an animal, you can transfer it to a keeper who can take care of it without receiving any compensation. In that case, also give your administration to the new keeper, so that he can prove that he keeps the animal legally. If you can't keep an animal after the first year, you'll need to take it to a shelter or have it euthanized by a vet.

Literatuur / Literature

- Costello, K.E., Scalera, R., Nunes, A.L. and Smith K., 2022. An Introduction to the EU Regulation on Invasive Alien Species. Publication prepared for the European Commission within the framework of the contract No 09.0201/2021/856079/SER/ENV.D.2 "Technical and Scientific support in relation to the Implementation of Regulation 1143/2014 on Invasive Alien Species". circabc.europa.eu/rest/download/491b3bad-80dd-4127-b5d7-a2ca5167e326.pdf
- Europese Unie, 2014. Verordening (EU) Nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten. eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A32014R1143&from=NL%29
- NVWA-a. website Invasieve exoten. www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten
- NVWA-b. Invasieve planten en dieren op de Unielijst. www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten
- NVWA, 2016. Onderbouwing strategie Unielijstsoorten. www.nvwa.nl/binaries/nvwa/documenten/dier/dieren-in-de-natuur/exoten/publicaties/onderbouwing-strategie-unielijstsoorten/Onderbouwing+strategie+Unielijstsoorten.pdf
- NVWA, 2023. Factsheet gewone koningsslang. www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/documenten/dier/dieren-in-de-natuur/exoten/risicobeoordelingen/factsheet-gewone-koningsslang
- RVO-a. Opvangcentra voor invasieve uitheemse exoten. www.rvo.nl/onderwerpen/beschermde-dieren/opvangcentra#invasieve-uitheemse-diersoorten
- RVO-b. Website Invasieve exoten. www.rvo.nl/onderwerpen/invasieve-exoten